

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
SENAT

LEGE

**privind modificarea și completarea Legii nr.217/2003 pentru
prevenirea și combaterea violenței în familie**

Senatul adoptă prezentul proiect de lege

Art.1.- Legea nr.217/2003 pentru prevenirea și combaterea violenței în familie, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.367 din 29 mai 2003, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. După alineatul (2) al articolului 1 se introduc două noi alineate, alin.(3) și (4), cu următorul cuprins:

.....
„(3) Activitatea de prevenire și combatere a violenței în familie este guvernată de următoarele principii:

a) *principiul celerității* - având ca motiv necesitatea în aplicarea urgentă a măsurilor de prevenire și combatere a fenomenului violenței în familie precum și a măsurilor de sancționare a agresorului și de protecție a victimei agresiunii;

b) *principiul nediscriminării* - pentru a preveni ca, prin efectele pe care le generează constatarea stării victimei, activităților sau faptelor agresorului-făptuitor, acestea să nu fie favorizate sau defavorizate nejustificat ori supuse unui tratament injust sau degradant.

(4) Victima violenței în familie are dreptul la respectarea personalității, a demnității, a vieții sale private și are dreptul să fie informată cu privire la exercitarea drepturilor sale.”

2. Alineatul (1) al articolului 2 va avea următorul cuprins:

„Art.2.- (1) În înțelesul prezentei legi, termenii folosiți au următoarele sensuri:

a) violența în familie reprezintă orice acțiune fizică sau verbală, sexuală sau psihologică, amenințare, săvârșită cu intenție de către un membru al familiei împotriva altui membru al aceleiași familii, fostei soții, care provoacă acestuia o suferință fizică, psihică, sexuală sau un prejudiciu material;

b) ordin de protecție, reprezintă măsura de protecție cu caracter civil dispusă de instanța de judecată în situația în care victima a suferit acte de violență fizică sau psihică, sau dacă a fost amenințată cu astfel de acte, astfel încât continuarea coabitării este vădit imposibilă;

c) ordin de restricție, reprezintă măsura de siguranță cu caracter penal dispusă de instanța de judecată în beneficiul victimei unei infracțiuni de violență în familie, astfel cum este definită de prezenta lege și care reprezintă o protecție imediată și efectivă împotriva agresorului făptuitor.”

3. Articolul 3 va avea următorul cuprins:

„Art.3.- În sensul prezentei legi:

a) violența în familie reprezintă orice acțiune fizică sau verbală, sexuală sau psihologică, amenințare, săvârșită cu intenție de către un membru al familiei împotriva altui membru al aceleiași familii, fostei soții, care provoacă o suferință fizică, psihică, sexuală, socială sau un prejudiciu material;

b) prin membru de familie se înțelege soțul sau rudă apropiată, astfel cum este definită de art.149 și art.149¹ din Codul penal.”

4. Articolul 4 va avea următorul cuprins:

„Art.4.- De efectele prezentei legi beneficiază și persoanele care au stabilit relații asemănătoare aceloră dintre soți sau dintre părinți și copii, în cazul în care conviețuiesc, aspecte dovedite pe baza anchetei sociale.”

5. Capitolul II se redenumeste prin înlocuirea sintagmei "Agenția Națională pentru Protecția Familiei" cu "Autoritatea Națională pentru Protecția Familiei și a Drepturilor Copilului"

6. Alineatele (1)-(4) ale articolului 8 vor avea următorul cuprins:

„Art.8.- (1) Autoritatea Națională pentru Protecția Familiei și a Drepturilor Copilului, denumită în continuare Autoritate, organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Ministerului Muncii, Familiei și Protecției Sociale, înființată prin Hotărârea Guvernului nr.1385 din 26.11.2009, preia atribuțiile Agenției Naționale pentru Protecția Familiei în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie, precum și ale Centrului Pilot de Asistență și Protecție a Victimelor Violenței în Familie, precum și ale Centrului de Informare și Consultanță pentru Familie.

(2) Obiectivele Autorității în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie sunt:

a) elaborarea și implementarea politicilor în domeniul protecției familiei și a drepturilor copilului;

b) promovarea valorilor familiale, a înțelegerii și întrajutorării în familie, prevenirea și combaterea violenței în relațiile dintre membrii săi;

c) sprijinirea membrilor de familie aflați în dificultate ca urmare a actelor de violență în familie;

d) inițierea și coordonarea parteneriatelor sociale, în scopul prevenirii și combaterii violenței în familie.

(3) Sediul autorității, organizarea, funcționarea și modalitatea de finanțare a autorității sunt stabilite prin Hotărârea Guvernului nr.1385 din 26.11.2009.

(4) La nivelul fiecărui județ și al sectoarelor municipiului București se constituie, prin hotărâre a Guvernului, structuri în subordinea Autorității Naționale pentru Protecția Familiei și a Drepturilor Copilului.”

7. Alineatul (1) al articolului 9 va avea următorul cuprins:

„Art.9.- (1) Pentru realizarea obiectivelor în domeniul îngrijirii și protecției victimelor violenței în familie, Autoritatea are următoarele atribuții:

a) elaborează metodologia de licențiere și criteriile de evaluare a serviciilor destinate protecției speciale a victimelor violenței în familie;

b) licențiază serviciile destinate protecției victimelor violenței în familie, organizate, în condițiile legii, de către

autoritățile administrației publice locale, instituții sau alte persoane juridice;

c) coordonează și îndrumă metodologic activitățile de sprijinire a familiei și victimelor violenței în familie, precum și ale serviciilor destinate acestora;

d) elaborează standarde, norme metodologice și proceduri de lucru pentru serviciile sociale din domeniul protecției familiei, a victimelor violenței în familie și pentru cele destinate agresorilor;

e) realizează baza de date privind familiile aflate în situație de risc, precum și a cazurilor de violență în familie;

f) stabilește procedurile și criteriile de evaluare a nevoilor sociale în domeniul violenței în familie și elaborează metodologia de intervenție în aceste cazuri;

g) colaborează cu organele menționate de prezenta lege în vederea constatării agresiunilor sau infracțiunilor de violență în familie;

h) sesizează instanța de judecată în vederea emiterii ordinului de protecție sau a ordinului de restricție;

i) finanțează sau, după caz, cofinanțează programele specifice în domeniul apărării și consolidării familiei, precum și a îngrijirii și protecției victimelor violenței în familie;

j) înființează adăposturi și linii telefonice de urgență pentru victimele violenței în familie;

k) instruește, autorizează și coordonează activitatea profesională a asistenților familiari;

l) organizează cursuri de cunoaștere a formelor de violență în familie;

m) efectuează studii și cercetări, elaborează strategii, prognoze, realizează și publică materiale științifice și promoționale specifice;

n) realizează baza de date pentru gestionarea situațiilor de violență în familie;

o) se implică și sprijină inițiativele partenerilor sociali în rezolvarea problemei violenței în familie;

p) înființează centre de recuperare pentru victimele violenței în familie;

q) înființează centre de asistență destinate agresorilor.”

8. După alineatul (2) al articolului 9 se introduce un alineat nou, alin.(3), cu următorul cuprins:

„(3) În exercitarea atribuțiilor sale pe linia prevenirii și combaterii violenței în familie, Autoritatea are obligația să informeze victimele agresiunii cu privire la exercitarea drepturilor lor, în special cu privire la:

a) instituțiile abilitate prin prezenta lege, care oferă asistență și servicii sociale victimei violenței în familie;

b) organele la care poate depune plângere ca urmare a agresiunii la care a fost supusă;

c) instanța de judecată căreia i se poate adresa o cerere pentru emiterea ordinului de protecție sau a ordinului de restricție;

d) dreptul acesteia de a beneficia de asistență juridică gratuită, condițiile și procedura de obținere a acestui drept precum și instituția abilitată în soluționarea acestuia;

e) posibilitatea constatării medicale a vătămarilor produse în urma agresiunii și procedura obținerii certificatului medico-legal.”

9. Alineatul (2) al articolului 9 va avea următorul cuprins:

„(2) Autoritatea decontează cheltuielile legate de adăposturi, consiliere juridică și psihosocială, servicii medicale de urgență, telefoane de urgență și de eliberare a certificatelor medico-legale pentru victimele violenței în familie.”

10. Alineatele (1), (2) și (3) ale articolului 10 vor avea următorul cuprins:

„Art.10.- (1) Autoritatea stabilește procedurile și criteriile de evaluare a nevoilor sociale în domeniul violenței în familie și reglementează metodologia de acțiune în cazurile care necesită intervenția asistenților familiari.

(2) Autoritatea elaborează standardele de calitate a serviciilor sociale din domeniul protecției victimelor violenței în familie și normele metodologice corespunzătoare, care se aprobă prin hotărâre a Guvernului.

(3) Ministrul Sănătății și Familiei prezintă anual Guvernului un raport privind aplicarea standardelor și a metodologiei prevăzute la alin.(2).”

11. Alineatele (1) și (2) ale articolului 11 vor avea următorul cuprins:

„Art.11.- (1) Autoritatea este condusă de un președinte, ajutat de un vicepreședinte, asimilați din punctul de vedere al drepturilor salariale cu funcția de director general, respectiv de director general adjunct din ministere, numiți prin ordin al ministrului muncii, familiei și protecției sociale.

(2) În cadrul Autorității funcționează un Consiliu consultativ, organism fără personalitate juridică, cu rol consultativ și care are în componența sa reprezentanți ai unor ministere și ai altor organe de specialitate ale administrației publice centrale, ai structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale, precum și reprezentanți ai structurilor asociative ale societății civile.”

12. Alineatul (3) al articolului 12 va avea următorul cuprins:

„(3) Autoritatea stabilește criteriile de vârstă, pregătire profesională, de sănătate fizică și mentală pentru ocuparea funcției de asistent familial.”

13. Alineatul (3) al articolului 16 se abrogă.

14. Capitolului VII va avea următorul cuprins "Măsuri de protecție a victimelor violenței în familie"

15. Se introduce "Secțiunea I" cu următoarea denumire "Măsuri de protecție a victimelor prin mijloace de drept civil"

„Art.26.- (1) Victima violenței în familie are dreptul să solicite instanței judecătorești emiterea unui ordin de protecție, instanța putând să dispună prin acesta următoarele măsuri:

a) evacuarea temporară a agresorului și interzicerea revenirii acestuia pe o anumită perioadă de timp;

b) acordarea dreptului victimei de a locui în domiciliul comun, ca măsură cu caracter temporar, chiar dacă această locuință este proprietatea agresorului;

c) luarea de măsuri vremelnice cu privire la încredințarea copiilor minori, obligația de întreținere și prestațiile sociale.

(2) Procedura de emitere a ordinului de protecție este o procedură extraordinară și urgentă, și se deosebește de procedura

instituită prin art.581 Cod procedură civilă a Ordonanței președințiale, fiind pusă în aplicare atunci când victima a suferit acte de violență fizică sau psihică, sau dacă a fost amenințată cu astfel de acte, astfel încât continuarea coabitării nu mai este posibilă.

Art.27.- (1) Cererea poate fi introdusă de victimă, de reprezentantul legal al acesteia, cât și din oficiu de organele de poliție, acestea având totodată obligația de a sesiza parchetul în cazul în care constată existența unui abuz din cele menționate la art.26 alin.(2).

(2) Dacă la momentul producerii agresiunii victima solicită intervenția organelor de poliție, acestea au dreptul să pătrundă în domiciliul comun unde vor întocmi un proces-verbal detaliat, document care va fi prezentat instanței investite cu judecarea cererii privind emiterea ordinului de protecție.

(3) Procesul-verbal va fi supus condițiilor de formă vizând identificarea organului de poliție, a agresorului, victimei și altor persoane participante, stabilirea locului, datei, orei, circumstanțelor săvârșirii infracțiunii și va cuprinde:

a) aspectele constatate cu privire la infracțiunea săvârșită, declarațiile făptuitorului, ale victimei și martorilor prezenți;

b) descrierea altor probe administrate de organul de poliție;

c) măsurile dispuse cu caracter excepțional de către organul de urmărire penală.

(4) O copie a procesului verbal se înmânează părții vătămate.

(5) Corelativ cu măsurile prevăzute la alin.(2), în funcție de gravitatea faptelor, organele de poliție au dreptul să îi pună în vedere agresorului să părăsească domiciliul comun sau să îi interzică acestuia să se apropie de victimă.

(6) Aceste măsuri vor fi consemnate în procesul-verbal detaliat și au caracter provizoriu, până la emiterea ordinului de protecție.

(7) În caz de neconformare a agresorului la măsurile dispuse potrivit alin.(5), organele de poliție au dreptul să îl rețină pe agresor pentru 24 de ore sau să îl pună sub supraveghere permanentă.

(8) Ambele măsuri prevăzute la alin.(7) vor fi supuse confirmării organelor de parchet sau instanței de judecată, în condițiile stabilite de codul de procedură penală.

Art.28.- (1) Cererea poate fi introdusă în numele victimei și de către:

a) procuror;
b) reprezentantul Autorității sau al Direcției Generale de Asistență și Protecția Copilului.

(2) Cererile se formulează în scris, în termen de 3 zile de la producerea agresiunii și sunt de competența judecătorei în a cărei rază teritorială își are domiciliul sau reședința victima.

(3) Instanța va fixa termen de judecată la primire iar acesta nu va depăși 48 de ore de la înregistrarea cererii.

(4) Cererile se judecă de urgență în camera de consiliu, fără citarea părților, prezența procurorului fiind obligatorie.

(5) În caz de lămuriri necesare soluționării cererii, instanța poate dispune citarea părților. În acest caz citarea se face prin agent procedural.

(6) Asistența juridică a persoanei față de care se ia ordinul de protecție este obligatorie. Părțile pot beneficia de asistență juridică gratuită, în condițiile legii.

(7) Instanța se pronunță în termen de cel mult 48 de ore de la judecarea cererii, fără posibilitatea amânării pronunțării.

(8) Hotărârea instanței de fond este definitivă și executorie.

(9) Hotărârea prin care s-a dispus emiterea ordinului de protecție nu este supusă căilor de atac.

Art.29.- (1) Persoana cu privire la care s-a luat măsura ordinului de protecție poate cere instanței de judecată revocarea măsurii, dacă au încetat temeiurile care au impus luarea acesteia.

(2) În acest sens, instanța poate fi sesizată conform procedurii statuate de art.581 și urm. din Codul de procedură civilă.

(3) La înregistrarea cererii privind emiterea ordinului de protecție, instanța poate să ceară informații organelor de poliție care au constatat producerea agresiunii, organului emitent al certificatului medico-legal, Autorității, Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului, precum și oricărei alte instituții care deține informații cu privire la existența faptei, situația victimei sau cea a agresorului.

(4) Cei cărora le-au fost solicitate de către instanță aceste informații sunt obligați să răspundă în termenul indicat de către

instanță, sub sancțiunea amenzii.

(5) Dacă instanța sesizată cu judecarea cererii de emitere a ordinului de protecție constată existența uneia dintre situațiile care necesită instituirea unor măsuri de protecție specială a copilului, încunoștințează înăuntrul termenului de soluționare a cererii Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului, care este obligată să se pronunțe prin aviz motivat.

(6) Hotărârea instanței privind emiterea ordinului de protecție va cuprinde și măsurile dispuse în privința protecției speciale a copilului.

Art.30.- (1) Hotărârea prin care s-a dispus emiterea ordinului de protecție, precum și cea prin care se dispune revocarea acestei măsuri se comunică din oficiu, de îndată, de către instanță, organului de poliție în a cărui rază teritorială se află locuința victimei și a agresorului.

(2) Organele de poliție au obligația să supravegheze respectarea hotărârii prevăzute la alin.(1) și să sesizeze de îndată organul de urmărire penală în caz de sustragere de la executarea hotărârii, luând de urgență și orice măsură care se impune.”

16. Se introduce "Secțiunea a II-a" cu următoarea denumire "Ordinul de restricție", și care va avea următorul cuprins:

„Art.31.- (1) Ordinul de restricție poate fi emis de către instanța de judecată, împotriva membrului de familie, așa cum este definit în prezenta lege.

(2) Ordinul de restricție poate fi emis la cererea victimei, în urma denunțului unei alte persoane care are cunoștință despre săvârșirea unui act de violență în familie, la sesizarea autorităților menționate de prezenta lege, precum și din oficiu, la sesizarea parchetului.

(3) În acest sens, organele de poliție au obligația să transmită de urgență parchetului competent teritorial procesele-verbale pe care le întocmește în cursul intervențiilor, în cazuri având ca obiect violența în familie.

(4) Instanța competentă să se pronunțe asupra ordinului de restricție este cea căreia i-ar reveni competența să judece cauza pe fond.

Art.32.- (1) Măsurile de siguranță specială care pot fi impuse făptuitorului prin ordinul de restricție sunt următoarele:

a) interzicerea oricărui contact cu victima telefonic, prin corespondență, sau în orice alt mod;

b) interzicerea dreptului de a se apropia de locuință, locul de muncă, școală sau alte locuri unde victima își desfășoară activitatea;

c) interzicerea dreptului de a se apropia de victimă sau de membrii familiei acesteia;

d) interzicerea dreptului de a se afla în anumite locuri frecventate de către victimă sau membrii de familie ai acesteia, stabilite de instanță.

(2) Prin ordinul de restricție instanța poate impune făptuitorului și următoarele obligații:

a) să părăsească locuința comună;

b) să nu distrugă sau să deterioreze bunurile victimei;

c) să predea poliției arma deținută sau alt instrument similar;

d) să urmeze programe de consiliere psihologică și de reintegrare socială și profesională, inclusiv prin centrele de asistență instituite de Autoritate.

(3) În situații excepționale instanța poate obliga făptuitorul la respectarea și a altor obligații decât cele menționate la alin.(1) și (2).

Art.33.- (1) Măsura privind emiterea ordinului de restricție va fi luată de către instanța de judecată în următoarele situații:

a) există date certe cu privire la acte de agresiune manifestată împotriva victimei;

b) există indicii că făptuitorul va săvârși o altă infracțiune împotriva victimei sau membrilor de familie ai acesteia;

c) există date că rămânerea făptuitorului în proximitatea victimei și a membrilor de familie ai acesteia reprezintă pericol social.

Art.34.- (1) Instanța va emite ordinul de restricție în regim de urgență, în camera de consiliu, fără citarea părților, în termen de 24 de ore de la primirea cererii.

(2) Prevederile art.29 se aplică în mod corespunzător.

(3) Ordinul de restricție are caracter provizoriu, fiind dispus până la data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii de condamnare pentru infracțiunea vizând violența în familie, în privința căreia s-a dispus începerea urmăririi penale urmare agresiunii.

(4) Ordinul de restricție își produce efectele de la data comunicării către făptuitor, iar în cazul emiterii acestuia în lipsă, de la data afișării acestuia la ușa locuinței de către organele de poliție, în prezența a doi martori.

(5) Încheierea este executorie și nu este supusă căilor de atac.

(6) Ordinul de restricție va putea fi emis și în situația în care urmare a săvârșirii infracțiunii de violență în familie s-a dispus de către organele de urmărire penală și de către instanța de judecată măsura arestării preventive a făptuitorului.

Art.35.- (1) Copia dispozitivului prin care s-a luat măsura de siguranță a ordinului de restricție este transmisă de instanță, organelor de poliție, în termen de 12 ore de la pronunțare.

(2) Organele de poliție sunt obligate să pună în executare ordinul de restricție, în termen de 24 de ore de la primirea copiei.

(3) Punerea în executare a ordinului de restricție are ca efect evacuarea de îndată a făptuitorului din locuința familiei, măsură aplicată și în situația în care făptuitorul este titularul dreptului de proprietate asupra imobilului.

Art.36.- (1) Măsura de siguranță a ordinului de restricție poate fi revocată de către instanța de judecată la cererea făptuitorului sau din oficiu, atunci când nu mai există temeuri care să justifice menținerea acesteia, măsura de siguranță a ordinului de restricție încetează de drept la data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii vizând condamnarea/scoaterea de sub urmărire penală, încetare a urmăririi penale sau de achitare, în condițiile Codului de procedură penală, a făptuitorului.

Art.37.- (1) Instanța de judecată este prezidată de un judecător iar ședința se desfășoară cu participarea obligatorie a procurorului.

(2) În cazul constatării săvârșirii unei infracțiuni de violență în familie, emiterea ordinului de restricție de către instanța de judecată este obligatorie, măsurile dispuse prin acesta fiind apreciate și dispuse de către instanță având în vedere scopul acestuia, gradul concret de pericol social al infracțiunii săvârșite, atitudinea făptuitorului și alte aspecte.

Art.38.- (1) Organul de cercetare penală sesizat în orice mod cu privire la săvârșirea unei infracțiuni de violență în familie este obligat să aplice în caz de infracțiuni flagrante dispozițiile art.465-469 Cod de procedură penală.

(2) În vederea constatării săvârșirii unei infracțiuni de violență în familie sau pentru punerea în executare a ordinului de restricție, organele de poliție pot intra în locuința familiei și în orice anexă a acesteia, cu consimțământul unui membru al familiei sau cu autorizarea instanței.

(3) În caz de infracțiune flagrantă organele de poliție pot interveni în forță și de urgență, fără consimțământul sau autorizarea instanței.

(4) Neîndeplinirea corespunzătoare de către organul de urmărire penală a prevederilor prezentei legi constituie abatere disciplinară și se sancționează conform legii dacă nu a fost săvârșită în astfel de condiții încât să poată constitui infracțiune.

(5) Nerespectarea măsurii de siguranță a ordinului de restricție constituie infracțiunea de nerespectare a hotărârilor judecătorești și se sancționează conform art.271 din Codul penal.”

17. Se introduce "Secțiunea a III-a" cu următoarea denumire: "Alte măsuri de protecție", și care va avea următorul cuprins:

„Art.39.- (1) În cursul urmăririi penale sau al judecății, instanța de judecată, la cererea victimei sau din oficiu, ori de câte ori există probe sau indicii temeinice că un membru de familie a săvârșit un act de violență fizică, psihică, sexuală, economică sau socială asupra unui alt membru, poate dispune, în mod provizoriu, una dintre măsurile prevăzute la art.113 și 114 din Codul penal, precum și măsura interzicerii de a reveni în locuința familiei.

(2) Măsurile prevăzute la alin.(1) încetează la dispariția stării de pericol care a determinat luarea acestora.

Art.40.- Prevederile art.26-30 și art.31-38 se aplică și în cazul măsurilor de protecție reglementate de prezenta secțiune.

Art.II.- Prezenta lege se completează cu dispozițiile din Codul penal și Codul de procedură penală.

Art.III.- Legea nr.217/2003 privind prevenirea și combaterea violenței în familie, cu modificările și completările ulterioare, precum și cu modificările și completările aduse prin prezenta lege, se va republica în Monitorul Oficial al României, Partea I, dându-se textelor o nouă numerotare.

Acest proiect de lege se consideră adoptat de Senat în forma inițială, în condițiile articolului 75 alineatul (2) teza a III-a din Constituția României, republicată.

PREȘEDINTELE SENATULUI

Mircea Geoană

